GOD. XXVII BROJ 3 BEOGRAD, MART 1958 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI + MESEČNIK

KRIST SE ŽRTVUJE

Ovo je krv novoga Zaveta, koja se proliva za mnoge na oproštenje greha. (Mt 26, 28)

BOŽJA JE VOLJA VAŠE POSVEĆENJE

Na drugu korizmenu nedjelju (ove godine 2-III.) imamo u sv. Misi odlomak iz prve poslanice svetog Pavla Solunjanima (4, 1—7). Apostol ovako potiče svoje vjernike u Solunu na svetost:

Braćo! Molimo vas i opominjemo u Gospodinu Isusu, da živite tako, kao što ste naučili od nas, kako vam treba živjeti i ugađati Bogu, da više napredujete. Jer znate, kakve sam vam dao zapovijedi u Gospodinu Isusu. Božja je volja vaše posvećenje: da se čuvate bludnosti, da svaki od vas zna svoje tijelo držati u svetosti i časti, ne u strasti požude kao neznabošci, koji ne poznaju Boga. A neka nitko ne zaskoči i ne prevari svoga brata, jer je Gospodin osvetnik za sve ovo, kako vam i prije rekosmo i zasvjedočismo. Jer nas Bog nije pozvao na nečistoću, nego na svetost u Isusu Kristu, Gospodinu našemu.

1. Otkako pratimo u našem listu misne poslanice, prvi se puta sada susrećemo s Pavlovom poslanicom Solunjanima. Zato ćemo najprije kazati nekoliko riječi o povijesnoj pozadini Pavlovih poslanica crkvi u Solunu.

Veliki Apostol naroda poduzeo je svega tri apostolska putovanja, da raširi Isusovu vjeru u tada poznati svijet. Na drugom svom putovanju došao je godine 50. u Evropu, i to u grčki grad Filipe. Tu su nakon nekog vremena podigli protiv njega i njegovih suradnika uzbunu, pa se zato uputio u Solun, poznatu grčku luku. Pavlov dolazak u ovaj dio Evrope bio je od vrlo velikog značenja za proširenje kršćanstva. Jedan je pisac ustvrdio, da je to bio prvi, duhovni „proboj solunskog fronta", dok je drugi, isto tako duhovni, proboj na ovom „frontu" bio polazak svete solunske Braće Cirila i Metoda među slavenske narode.

2. U ovom lučkom gradu osnovao je Pavao revnu crkvenu zajednicu. Radi intriga protivnika, Apostol je otišao dalje na apostolsko putovanje. Najprije je došao u Atenu, glavni grad Grčke, ali ovdje kod oholih duhova, zadojenih načelima sumnje i samodopadnosti, nije imao velikog uspjeha. Spustio se zatim do Korinta i odavde je poslao svog učenika Timoteja u Solun, da ohrabri tamošnje vjernike i donese potanje obavijesti o njihovim prilikama.

Vidimo iz Pavlove poslanice, da je Solunjane obuhvatio nerazboriti strah radi tobožnje blizine sudnjeg dana i tjeskobno su se pitali, da li će već pokojni kršćani također sudjelovati kod proslave kršćana prigodom sudnjeg dana. Očito se vidi, da Apostol Pavao još nije bio dospio protumačiti svojim Solunjanima dosta temeljito sve kršćanske istine.

3. Glavna je dakle svrha ovog njegovog pisma, da pouči Solunjane o nekim okolnostima sudnjeg dana. No o tome govori tek prema koncu poslanice. Njezin je početak pun nježnih, očinskih riječi, kojima izražava svoju radost radi njihove ustrajnosti u vjeri usred progona, te im daje različite pouke za dobar kršćanski život. Timotej je donio Pavlu mnogo utješnih vijesti o stanju solunske crkve. Pavao im stoga otvara očinsku svoju dušu i kao da je upravo htio iscrpsti sve pojmove i riječi očinske nježnosti prema ovoj svojoj duhovnoj djeci. Pokazuje se u tom spisu kao otac, koji opominje, kori i potiče svako svoje dijete na ustrajnost u ljubavi prema Bogu. Apostol veli, da ih tako ljubi i nosi u svom srcu, da bi im dao nesamo istinu i vječnu sreću, nego i svoj život, vlastitu svoju dušu. U ovakvom okviru očinske nježnosti i pažljive brižljivosti daje im najuzvišenije moralne i vjerske pouke.

4. U odlomku, koji je odabran za misnu poslanicu, nalazimo mnoge zanimljive i poučne podatke. Prije svega Pavao ističe, da daje svoje zapovijedi ne u ime svoje, u ime ljudsko, nego u ime Isusa Krista. A zatim iznosi kratkim i snažnim riječima svrhu našega života: „Božja je volja vaše posvećenje".

Grčka riječ, koju Apostol ovdje upotrebljava za „posvećenje", ne označuje toliko stanje postignute svetosti, nego više rad i napor, da postanemo sveti, to jest da budemo čisti od grijeha i da steknemo sve one kreposti, koje Bog od nas očekuje. Koji puta i današnji katolici nisu sasvim na čistu, što zapravo znači ta svetost, a zapravo je to stvar vrlo lako razumljiva i ne odviše teško izvediva. Svakom je naime čovjeku određen i način i mjera svetosti po njegovim staleškim dužnostima prema Bogu, ljudskoj zajednici i prema samome sebi. Ne treba dakle u tom pogledu mnogo razbijati glavu i fantazirati, što bismo sve trebali i mogli učiniti, da postanemo sveti. Imamo za to posve siguran i jednostavan putokaz u zapovijedima Božjim i crkvenim, te u smjernicama naših staleških dužnosti. Nije potrebna nikakva ukočenost, niti turobnost, ili odbojna strogost, da budemo sveti. Niti su potrebna izvanredna hodočašća ili neka izvanredna djela pobožnosti. Tako, na primjer, neki zamišljaju pobožnost prema Fatimskoj Gospi na donekle netočan način. Sestra Lucija, koja je sama doživljela Gospina Ukazanja u Fatimi, izjavila je prošle godine jednom američkom novinaru, da je Gospin glavni zahtjev ovaj: „Žrtva. Naša je Gospa rekla, da pod žrtvom razumijeva vjerno izvršivanje svagdanjih dužnosti".

U poganskoj sredini grada Soluna kršćani su osobito morali paziti, da se ne dadu zaraziti grijehom bludnosti i varanja. Zato ih Pavao u tom pogledu posebno opominje. Bog je osvetnik za sve ove ružne opačine. O tom im je Pavao govorio već i živom riječi, dok je još bio kod njih. Kršćani će dakle ukloniti iz svog života sve ono, što se protivi vrhovnom, glavnom njihovom pozivu: jer Bog nas nije pozvao na nečistoću, nego na svetost u Isusu Kristu.

KRŠĆANSTVO BOŽANSKA TVOREVINA

Često susrećemo ljude s ovakvim mišljenjem: Iz raznovrsnih učenja mnogobrojnih religija, mističnih shvaćanja, mora različitih legendi, magija, verovanja u mesije itd, što je sve bilo rasprostranjeno u svim slojevima antičnog društva i što se sve međusobno isprepletalo, rodila se na tlu rimske imperije u fazi njenog raspadanja — kršćanska religija.

Mišljenje, da je kršćanstvo dete svog vremena, mešavina tadašnjih verskih ideja i obreda, nije novo. Već „prosvjetljenci" — racionalisti 18. i 19. veka tako su tumačili postanak kršćanstva. Po njihovom mišljenju kršćanstvo je prirodna tvorevina, pa prema tome i za nj važi da je plod svoga vremena i podvrgnuto zakonu razvoja. Racionalisti svih boja odbacuju sve čudesno i natprirodno u kršćanstvu, kršćanska nauka je samo mešavina već postojećih poganskih i filozofskih učenja, i kršćanski obredi, naročito sakramenti i misa, kopija su raznih obreda u poganskim misterijima.

Sasvim u duhu racionalizma neki savremeni učenjaci tumačili su učenje jevrejske sekte Esena. Iz pronađenih rukopisa u Kirbet Kumranu, gde je bilo versko središte esenske sekte, ovi učenjaci su počeli govoriti, kako je naš Isus Krist samo obnovljeni Pravednik kumranske zajednice. Međutim ispostavilo se da je esenski Krist mogao biti veliki svećenik Onias III.

Slično tom duhu su se i neke naše novine o Božiću raspisale da je Majka Božja s Isusom u krilu samo kopija staroegipatske božice Izide sa sinom Horom, iako sem neke izvanje sličnosti nema ništa zajedničkog.

Obzirom na to, da taj racionalistički duh, koji ne priznaje u kršćanstvu ništa čudesnog i natprirodnog, još uvek živi, biće korisno ispitati odnose kršćanstva prema raznim poganskim religijama, misterijima i filozofijama u I veku pre i posle Krista.

Na teritoriji rimske države bilo je u ono vreme mnogo neznabožačkih naroda koji su došli pod rimsku vlast. Neznabožačke vere su se međusobno razlikovale, ali su se i mešale jedna s drugom. Rim je kao upravno i kulturno središte postao pravi Babilon gde su se štovali svi bogovi i obavljali svi kultovi vladajućeg i porobljenih naroda.

U ono doba postojali su mnogi tajanstveni kružoci, nekakve poganske bratovštine, čiji su se članovi naročito posvetili nekom bogu ili božici. Posebnim očišćavanjima i postovima bi se pripremali za

prijem u tu tajanstvenu organizaciju. Prijem sam se vršio redovno godišnje jednom, prigodom njihovog glavnog praznika, kada su se na verske obrede nadovezale veselice i razuzdanost. Smatra se da su ti misteriji bili dramatizacija i personifikacija prirodnih snaga, naročito plodnosti. Najpoznatiji misteriji su elevzijski, prozvan po gradu Elevzis kod Atine, u kome su častili Demetru i Koru. Spominju se misteriji Dionizov, Cibelin i Atisov iz Male Azije, Astarte i Adonisa iz Sirije, Izide i Ozirisa iz Egipta. Na kraju da spomenemo još Mitrov i Orfeov misterij. Članovi tih misterija nazivali su se posvećenci; verovali su u posebnu zaštitu svog nebeskog pokrovitelja, koji i sam sebi dozvoljava prilično moralnu slobodu.

Na polju filozofije i umetnosti vodeći su bili Grci i helenisti; Rimljani su se isticali na području uprave i sudstva. Od filozofskih struja, koje su donekle priznavale duhovni svet te imale čestitih pretstavnika, valja spomenuti stoike i neoplatonike. Ovim poslednjim je vrlo blizu jevrejski filozof Filon, koji je živeo u Aleksandriji te ga neki nazivaju duhovnim ocem kršćanstva. Filozofi ovih smerova su često vrlo lepo i uzvišeno govorili i pisali o Bogu, duši, vodstvu nad svetom, kreposnom životu i slično. Nastupali su protiv epikurejaca i drugih pretstavnika praktičnog i teoretskog materijalizma svog vremena.

Ko mirno, trezveno prouči sve što nam istorija i arheologija otkriva o verskim i filozofskim strujama antičnog doba prvog veka pre i posle Krista, može na njima uočiti razne sličnosti s kršćanstvom.

Sada se postavlja važno pitanje: da li su te sličnosti već same po sebi dovoljan dokaz za tvrdnju, da je kršćanstvo od njih preuzelo svoju nauku, svoje bogoštovlje.

Takav zaključak moramo u ime istine i pravde odlučno odbiti. Vanjska sličnost još nije nikakav dokaz da je kršćanstvo nastalo iz poganstva i antične filozofije.

Kršćanstvo odmah u početku nastupa kao jedino prava vera, koja isključuje sve ostale. Ono ne odbija samo poganske mnogobožačke vere, nego se izdvaja iz jednobožačkog jevrejstva, u kome mu je bila kolevka.

Jevreji su naime odbacili Isusa Krista, koji je bio obećani Mesija i Usavršitelj njihove vere, a kršćanima je Krist početak i svršetak vere. Mi kršćani verujemo što je Krist učio, mi se posvećujemo milostima koje je Krist zaslužio te ih deli preko svetih sakramenata i svete žrtve, mi se držimo Crkve koju je on osnovao i pridržavamo zakona koje je on propisao.

U tim bitnim stvarima kršćanstvo ne pozna nikakav razvoj. Isto su verovali kršćani u Jeruzalemu kao i u Korintu, Rimu i Aleksandriji, isto su verovali kršćani prvog veka kao što verujemo mi koji živimo u drugoj polovini 20 stoleća. Crkveni su se učitelji uvek pitali što je stara apostolska nauka, što je neprekinuto predanje od apostolskih vremena. Sve što je bilo novo — protivno starim svetim predanjima: sve se to otklanjalo i osuđivalo kao jeretično.

S druge strane ne smemo zaboraviti da su zastupnici poganstva, jevrejstva i starih filozofskih struja mrzeli i napadali kršćanstvo kao najopasnijeg neprijatelja njihovog društva. Kršćani su se, kako svedoče istorijski izvori, uklanjali od poganskog društva, njihovih priredaba i zabava koliko je bilo moguće, zbog versko moralnih razloga, pa ih je pogansko društvo i zbog toga napadalo, ismehivalo i mrzilo.

Obzirom na takvo stanje stvari nemoguće je da bi bilo kršćanstvo dete (mešavina) verskih i filozofskih strujanja antičnog doba. Između roditelja i deteta prirodno postoji ljubav, međusobno razumevanje, a nipošto iskonsko neprijateljstvo i borba na život i smrt, što vlada stvarno između kršćanstva i njegovih tobožnjih roditelja.

Kako da rastumačimo sličnosti?

Poganske su vere iskvareni oblici prirodne vere i praobjave. Na svakoj pokvarenoj stvari ima i nešto dobra. Nema ni jednog tako pokvarenog čoveka na zemlji, da ne bi bilo na njemu ništa dobra. Pogani nemaju pravog pojma o Bogu, a veruju ispravno da i m a viših bića, da smo z a v i s n i od njih, da ih moramo poštivati, pa da možemo i očekivati od njih

pomoći. I oni su verovali da ljudska duša dolazi po smrti pred sud i onda odlazi na mesto radosti ili trpljenja prema zasluzi.

Već iz navedenog možemo zaključiti da moraju postojati između kršćanstva i poganstva izvesne sličnosti, pošto i u poganstvu ima izvesnih zrna istine. I pogani su ljudi, a ljudska priroda u njima ne može biti potpuno pokvarena, kad se redovno usvaja poslovica: ljudska duša je po prirodi kršćanska.

Slično možemo kazati i za antičnu filozofiju stoika i neoplatonika. I ti poganski filozofi su bili ljudi, često plemenitiji i čestitiji od mnogih drugih. Kako onda ne bi nešto dobra i ispravnoga dokučili i napisali?

A pošto kršćanstvo nastavlja na zdravoj ljudskoj prirodi, na stvarnim činjenicama, mora dakle da ima raznih dodirnih tačaka između poganske filozofije i kršćanske nauke.

Bogoštovlje se izražava u klanjanju, zahvaljivanju, naknađivanju, skrušenosti, postu, molitvi, zavetima. U tome su sve vere slične jedna drugoj.

Žrtvu, koja je vanjski izraz nutarnjeg priznanja potpune ovisnosti od Boga, nalazimo u svakoj veri. Ne treba se čuditi, da se upotrebljava u svim verama tamjan, so, ulje, voda, kruh, pepeo, skupocena svećenička odela, svete prostorije, svećenstvo i njihovi pomoćnici, koji obavljaju bogoštovne čine. Na taj način očituje po prirodi ljudska duša svoje religiozne potrebe.

Niko se ne pita niti se čudi što poganin jede, pije, hoda, govori, piše i vrši druge ljudske čine isto tako kao i kršćanin. Što pripada ljudskoj prirodi, opće je čovečansko. Isto je tako općečovečanska potreba za Bogom, koja se očituje i u molitvi, žrtvi, kajanju itd.

Konačno ima izvesnih sporednih pojava u kršćanstvu koje nose pečat helenističkog rimskog sveta u kome je nastupilo. Crkva i njeni vernici su se morali probijati i snalaziti u neprijateljskom poganskom svetu, koji je imao svoje praznike i svoje običaje. Stare praznike, stare običaje narod teško ostavlja.

I tako je Crkva kao dobra majka zadržala razne poganske praznike i običaje, ali im je dala sasvim nov kršćanski sadržaj. Praznik nepobedivog sunca 25. decembra postao je Božić — rođendan Kristov. Praznik Robigalia 25. aprila promenio se u Markovu procesiju. Naši kvatri su produžetak poganskih obreda za setvu, žetvu i berbu. Mogli bismo još mnogo toga navesti u vezi sa crkvenim ruhom, bogoslužnim prostorijama itd., ali slika se ne bi bitno izmenila. Svaki istorijski period, svaki kršćanski narod je nešto doneo i ostavio u duhovnom kulturnom bogatstvu Crkve, ali to ne menja bitnog sadržaja kršćanstva.

Ono što je u Crkvi bitno, takozvani božanski elemenat, tj. verska i moralna nauka, ustav Crkve, bitni delovi bogoslužja (misa i sakramenti), ono se nikad nije menjalo. Te stvari kršćanstvo nije primilo ni od jevrejstva ni od poganstva ni od bilo kojih filozofa, nego neposredno od Isusa Krista, Sina Božjega, koji je upravo za to sišao na ovaj svet.

RASPEĆE

Ruke Tvoje svete, što dadoše nama
neiscrpno blago zdravlja i života,
probili su čavli na drvetu križa.
Pala je na zemlju krvava strahota.

Tvoje noge svete, umorne i bolne,
čavlima su sada na križ pribijene.
Ubojice Tvoji hihoću i klikću.
Na vratima pakla njihove su sjene.

Raspeli su Krista, Spasitelja svoga.
Umire tijelo, krv navire i teče.
Isuse na križu, Ti se smiluj svijetu,
jer su patnje Tvoje zalog vječne sreće.

KRISTOVA PRISUTNOST

Ti nisi nikad, ni u jednom času,
bio otsutan.
Milovalo me sunce Tvoje ljubavi.
Boljela me Tvoja bliska prisutnost
kad sam Te uvrijedio.

Kad su mi se ruke sklapale na molitvu,
znao sam, to se Ti nad moje čelo naginješ.
Kad su mi koraci potrčali niz cestu grijeha,
znao sam, to se Ti od mene rastaješ.

Kada su bijelim pupoljcima kajanja
cvjetala moja jutra radosna,
znao sam, Ti si tu blizu čekao,
da ne daš, strpljiv, u času nesreće,
da moju vječnost tama nadvlada.

Kad god sam za bližnjeg gorko trpio,
Ti si se u mom srcu smiješio.

SV. AMBROZ U SRIJEMU

Milanski biskup Ambroz primao je god. 379 veoma žalosne vijesti iz Sirmija (Srijemske Mitrovice), tadašnjeg glavnog grada rimske Ilirije. Tada je umro sirmijski biskup, koji je bio pristaša arijanske sekte, a katolici su izborom odlučili, da ga naslijedi svećenik Anemije, jedan od najboljih među njihovim klerom, čovjek velike i žive vjere, zdrave nauke, ukrašen krepostima i vrlinama, duh pun akcije, sličan Ambrozu. Arijanci sa svoje strane odlučiše da učine biskupom jednoga, koji bi pogodovao njihovoj sekti.

Sirmij je tada bio jaka tvrđava arijanstva na Balkanu. Već su ga ranije Fotin i Germinij svega bili duhovno oboružali protiv katoličkog vjerovanja i Rima. Po svojem geografskom položaju, postavljen između Istoka i Zapada, Sirmij je sa susjednim biskupskim gradom Singidunumom (današnjim Beogradom) bio kao ključ u tom sudbonosnom času. Zbog toga su Arijanci, iako još u žalosti zbog smrti svoga biskupa, usredotočili sve svoje snage, da budući biskup bude njihov pristaša. Čitav se grad nalazio u pobuni, narod i carski dvor. Prepirke i polemike su rasle.

Borba je bila odlučna. Sama carica Justina stupila je lično na poprište strastvene borbenosti, zbacivši konačno masku svog vjerskog licumjerstva, pridruživši se Arijancima. Preuzela je inicijativu, organizaciju i sav tok borbe. Carica je bila spremna na svaku smjelost, na svaku zlu akciju, na svaku okrutnost i svirepost samo da bi pobijedila. Opaka žena na prestolju ucijepila je u duhove svoju okrutnu stranačku strast. Pod njezinim uplivom žene Sirmija stavile su se na čelo pobune. Grad je bio u strašnom vrijenju i strastvenom plamsanju.

Katolici Sirmija molili su u strahu. U tim teškim časovima ipak su imali nadu u pomoć Božju. Jednoga dana sa gradskih zidina bila je zapažena i viđena jedna neobična ličnost, odjevena s „palijem", s malom pratnjom, kako se približuje gradskim vratima. Taj čovjek krha i slaba tijela, mršavog lica, izmorenog izgleda nije bio nitko drugi nego glasoviti milanski biskup Ambroz. Iza rimskog biskupa pape Damaza najpoznatija ličnost u tadašnjem katoličkom svijetu, poput njegovih velikih savremenika sv. Jeronima i sv. Augustina.

Svetac iz Milana shvatio je svoje vrijeme, skrajnu važnost tog časa. To je bio najozbiljniji čas u povijesti Kristove Crkve. Radilo se o priznavanju božanstva Isusa Krista, o Bogu-čovjeku, o jedinstvu vjere. U njemu je bila vatra revnosti i briga za sve crkve kao u Apostolu naroda. Užareni vjetar Duha Svetoga vodio ga je svugdje, gdje je vjera bila u pogibelji ili progonjena. Za ove ideale dati krv i život moglo je za njega biti samo najljepša kruna njegovih borba.

Nije nam poznato, da li ga je na taj daleki i teški put potaknuo sam papa Damaz ili su ga vjerni biskupi ilirske provincije zamolili, da dođe. Ambroz je znao za mržnju, koju je imao navući na se od heretičkog klera, od gradskih i državnih vlasti, navlastito od carice Justine. U stvari on je imao zapodjenuti dvoboj s arijanskom caricom.

Na određeni sat Ambroz uđe u sirmijsku Baziliku, gdje je svećenik Anemije čekao na biskupsko posvećenje. Vjernici su bili na vrhuncu veselja i oduševljenja. Ambroz je bio među njima. Tko bi ih mogao svladati?

Prostrana bazilika napunila se naroda, svećenika, magistrata i samih vojnika.

Carica je sa strepnjom i tjeskobom čekala na ishod borbe u carskoj palači. Ona je sebi stavila u glavu da Anemije ni na jedan način ne smije biti posvećen, pa bilo to i s ubijstvom Ambroza.

Sveti biskup uđe u prezbiterij, da dospije do katedre, biskupske stolice. Bio je miran i ponosit. Najednom bazilikom prostruji drhtaj uzbune, jedva uzdržljiv. Sav bijes arijanski protiv katoličke crkve, protiv Ambroza imao je da provali. Bojalo se da će doći do prolijevanja krvi. Kad iznenada jedna arijanska djevojka iskoči kao plamen, kao furija iz grupe svojih drugarica. Vidjelo se, da ide trčeći prema prezbiteriju i velikom žrtveniku, sva razbarušena pojavom i odijelom, bez vela, da dostigne Ambroza, koji je svečano sjedio na katedri. Ona ga svetogrdno uhvati za odjeću s namjerom, da ga silom povuče prama mnoštvu arijanskih žena, organiziranih od Justine.

Udarac je bio zasnovan i pripremljen đavolski. Ženske su imale iskaliti svoj bijes na milanskog biskupa, te ga premlaćenog i zlostavljenog, sramotno izbaciti van bazilike. A sve ostalo imala je dovršiti i zapečatiti sama carica. Krik užasa digao se u crkvi sa strane svećenika i katoličkih vjernika. Ali prizor odjedanput, munjevito se izmeni. Ambroz se okrene u svom svetom veličanstvu i dostojanstvu prama neotesanoj i gruboj djevojci. U tom dramatičnom času vidjelo se u stavu Ambroza krajnju odvratnost jednog čistog i svetog svećenika, koji se osjetio dodirnut i potegnut od jedne fanatične žene, revolt genija i plemenitog duha protiv vulgarnosti ženskog atentata, mir filozofa i pjesnika protiv strasti i zaslijepljenosti.

(Slijedi)

Nastavak

Pisac spominje zanimljivu pojavu regeneracije kod slatkovodnog polipa Hydra, gdje i najmanji (čak i 200-ti) otkinuti dio tijela izraste u novu životinju (str. 413), spominje kukce, koji trće po vodi kao po kopnu (str. 118), i ose, koje veslaju krilima (str. 123) ili pauka, koji progoni svoje žrtve po vodi i roni za njima u vodu pridržavajući se vlastite ispredene niti, kao nekog sigurnosnog konopca (str. 118) i mnogo toga drugoga. Ali izgleda da mu od svega toga više imponira slučaj s osicom šiškaricom. Dok se prije mislilo, da ubod ose izaziva onu oteklinu na biljci, dokazalo se, da nije tako i da su te šiške pravo čudesno djelo (str. 369). Svaka naime od bezbrojnih vrsta tih sitnih osica ima posebnu vrstu šišaka sa vlastitom nutarnjom građom, koja odgovara vrsti nametnika. ali graditelj tog svrsishodnog ustroja nije kukac, nego biljka! Kukac daje samo podražaj, a drvo samo izrađuje odgovarajuću šišku.

Po mišljenju piščevu **„izgleda da biljke vode brigu, da njezin gost ispuni svoju zadaću"** i lojalno priznaje, **„da još nije rastumačeno"**, kako jedan ubod može izazvati tako raznovrsne građevine na biljci (str. 370). To se i ne može i neće nikad rastumačiti, ako se ne predpostavi ono, što jedino prirodno i logično iz svega toga slijedi, da je naime tu na djelu jedna sila, koja lakoćom usklađuje i povećava interesne sfere zoološkog i botaničkog carstva. Glavni akter nije ni kukac ni drvo, nego neki razumni i slobodni režiser, koji vodi računa o cijeloj prirodi i formira male i velike kozmose po svom nahođenju. Ako ga pisac ne imenuje, ništa zato, glavno da prstom upire na njega.

Pisac je impresioniran i slučajem sa orhidejama. O r h i d e j e spadaju po raznolikosti i ljepoti oblika među najbogatiju grupu biljnog carstva (ima ih oko 20.000 vrsta), ali gle, one bitno ovise o nekim malim gljivicama. Što im koristi i obilno sjeme (u jednoj kapsuli bude ih na milijune!), kad sjeme ne može proklijati, dok u nj ne prodru (točno određene za svaku vrst!) gljivice. Tako se tumači, što se one prekrasne orhideje u našim staklenicama množe samo diobom korenja, u koliko nisu nikle iz sjemena, koje je već uzgojeno zajedno s tim gljivicama (str. 357).

Domovina orhideja su prašume u tropima, gdje žive na krunama drveća epifitično u rasjelinama drugog drveća, ako ima humusa. Samo se pisac vara, kad veli, da su orhideje **„napravile savez"** s drugim organizmima, da se održe (str. 358). Kad bi one sirote mogle da sklapaju ili rasklapaju saveze, radije bi se riješile ovisnosti od spomenutih gljivica.

Kolikogod to autor ne naglašava, vidi se iz svake stranice njegove knjige, da je neka viša inteligencija, čija ruka suvereno siže od dubina Sargasso-mora do vrhunca Nanda Devi, već podijelila partiture svakom i najmanjem biću na kopnu, u zraku i na vodi, ali tako, da tek sve skupa čini jedan skladan koncerat. Prostor nam ne dozvoljava, da podrobnije referiramo o čudesnim, upravo preobrazbama sasvim malih i nepoznatih bića nekih kukaca i mušica, koje preobrazbe prirodoslovce stavljaju u čudo n. pr. preobrazba **Meloe** i **Sitaris** (str. 293) ili **Anthrax trifaciata** (str. 294) ili žitne snijeti (str. 299). Tko se ne bi snebivao, kad dozna, kako od jednog ionako sitnog jajašca, što ga neka osica snese u tijelu umrtvljene gnojenice stvori ne jedna nego tisuću ličinki (str. 297) postepenom diobom tog jajašca i daljnjim rastenjem dijelova. Taj način razmnažanja priznaje i pisac zagonetkom. Tko se ne bi čudio, kako neka vrst komarca (**Miator**) izmijeni 25 generacija ličinki, dok se razvije opet pravi komarac (str. 297)! Tko se ne bi čudio, što u mlakama petroleja kod Los Angeles udobno živi ličinka neke muhe, dok sama ta muha ne podnaša petroleja i u njemu ugiba (str. 164). Zar nije više nego zanimljivo, da su leptiri nijemi, ali izvrsno čuju (str. 213), da su kukci davno prije ljudi znali praviti papir (str. 242) i da su u borbi upotrebljavali kemičke substancije (str. 183) dapače proizvodili najžešći otrov cijanovu kiselinu (str. 185) ili da ima 2000 ptica, koje poput leptira oprašuju cvijeće (str. 346). Ako lišaj nakon 50 godina ne naraste veći od šake, dok neko indijsko drvo za 10 godina naraste 30 metara visoko (str. 351), ako američka agava, makar da sto godina živi, samo jednom procvjeta (str. 132), dok tolike druge biljke cvatu svake godine, ako se kod drveća većina mase nalazi nad zemljom, dok kod nekih nema nad zemljom više od jedan posto mase, a puštaju korjen čak 40 m duboko (str. 132) itd., zar u svim tim pojavama čovjek bjelodano ne vidi jasno izraženu ne samo pamet nekog višeg stvaralačkog faktora nego i slobodnu koncepciju, slobodnu invenciju, slobodan izbor oblika, u kratko slobodnu volju tog činioca? Zato većina vodećih prirodoslovaca zabacuje magleni panteistički svjetski nazor i radije prihvaća postojanje osobnog Stvoritelja.

Vrlo je umjesna i stvarna jedna misao, koju pisac češće izražava. Osobito je kratak i jasan na str. 179: **„Mnogostruki su oblici života. Nijedan od njih nije savršeniji od drugoga. Svaki ispunja mjesto, koje nalazi sebi postavljeno"**. Ta nas misao navodi na pitanje: Ako je sve savršeno i sve na svom mjestu, koju onda svrhu ima teorija o usavršavanju i prilagođavanju?

U slijedećoj točki ćemo vidjeti, da je i u prošlim geološkim periodima sve bilo jednako savršeno i na svom mjestu...

Po sveučilišnom profesoru Andrée iz Königsberga jantar datira iz 2. i 3. odsjeka starije tercijarne dobi, eocena i oligocena.

U tu fosilnu drvenu smolu uklopili su se i do danas potpuno sačuvali primjerci živih bića, stari 30 do 50 milijuna godina, pa je zanimljivo pogledati, kakovi su onda bili oblici života na zemlji i da li šta govore u prilog teoriji evolucijonista.

U piščevim snimkama imamo pauka, posve jednakog današnjim paucima, krilatog termita, kakovih i danas, kako sam pisac priznaje, ima u tropima, tamo su i mravi, ose, muhe sve kao danas. Nema dakle „prelaznih" oblika, koji bi upućivali na postepeni razvitak jednostavnih formi u savršenije.

(Nastavit će se)

BIJELA GOSPA U LURDU

3. VELIKO IME

Onoga mjeseca veljače godine 1858., kad se u Lurdu toliko govorilo o neobičnim događajima kod masabjelske spilje, ljude je osobito zanimalo pitanje, tko je ona Bijela Gospođa, za koju Bernardica kazuje da je ondje vidi. Kad je djevojčica pred svojom majkom tvrdila, da vidi lijepu Prikazu, gospođa je Lujza pomislila, „da bi to mogla biti neka duša iz čistilišta". No ista je Lujza pomislila i to, da bi ono mogla biti i neka sotonska varka. Zbog toga, kad je Bernardica po drugi put išla na Masabjel, ona i njezine drugarice svratiše u crkvu i tu uzeše bočicu blagoslovljene vode, da njome poškrope bijelu Prikazu...

I zaista. Kad je Bernardica izjavila pred spiljom, da je Gospođa ondje, pruži joj mala Marija Ijo bočicu govoreći:

— Brzo, brzo, poškropi je blagoslovljenom vodom!

Bernardica posluša i škropeći prema ograncima divlje ruže, na kojoj je stajala Bijela Gospa, reče:

— Ako dolaziš s Božje strane, približi se!

Svaki put kad djevojčica poškropi, Gospa kimne glavom, nasmiješi se, digne oči k nebu, prekrsti se i na riječi: **Približi se!** — pokroči malo naprijed i nagne se prema maloj, koja više nije škropila, zanesena ljepotom divne Prikaze.

Nekoliko mjeseci prije ovih događaja umrla je u Lurdu predsjednica društva kćeri Marijinih Eliza Latapi, veoma štovana i iskreno oplakivana od svega građanstva. Njezina prijateljica Antica Pere pomisli, da bi Bijela Gospa mogla biti duša dobre Elize. Zbog toga zajedno s prijateljicom Mije skloniše Bernardičinu majku, da maloj dopusti poći k spilji, a one će je pratiti. Kad je Lujza uz teške muke ipak pristala na to, podrane one u četvrtak, 18. veljače, uzmu pero, crnilo, papir, ujedno i blagoslovljenu svijeću, pođu po Bernardicu i pošto su slušale svetu Misu, krenu na Masabiel. Ondje su klekle i molile, a kad je Bernardica rekla, da je Gospođa tu, Antica predade djevojčici pribor:

— Zapitaj Gospođu, ima li nam štogod reći. Izvršit ćemo sve. Zamoli je, da to napiše ovdje.

Bernardica pruži prema Gospi sav pribor i zamoli, da napiše svoje ime i sve, što želi. Bijela se Gospa najprije nasmiješila, a onda reče blagim, milim glasom:

— To nije potrebno... Hoćeš li biti tako ljubazna, pa ovamo dolaziti za petnaest dana?

— Hoću, zamolit ću dopuštenje od svojih roditelja — odgovori Bernardica i povrati Antici prazan papir.

To je bilo treće ukazanje, za kojim su onda slijedila druga, ali još nitko nije znao, tko je ona divna Gospođa.

Poslije šestog ukazanja, u nedjelju 21. veljače, Bernardica je prvi put stupila pred državnog tužioca Ditura, a onda iste večeri pred redarstvenog povjerenika **Zakometa.** Kod ovog drugog preslušavanja bio je prisutan porezni činovnik Estrad, a onda i njegova sestra, koji su sačuvali vjeran opis tog preslušavanja, što je imalo potrajati preko sat vremena! Evo jednog odlomka:

— Tko je dakle ta Gospođa? — pita povjerenik.

— Ja je ne poznajem — odgovara Bernardica.

— Je li vrlo lijepa?

— Oh, da.

— Ti kažeš, da ti se ukazuje Presveta Djevica?

— Ja ne znam, je li to ona; ona mi to nije rekla.

Poslije trinaestog ukazanja, utorak 2. ožujka, dobivši od Gospe nalog, da preporuči svećenstvu gradnju kapele na Masabjelu, i da se tamo dolazi u procesiji, Bernardica se požurila isti dan da to saopći župniku. Gospodin Peramal odlučno izjavi:

— Ako je tvoja Gospođa Ona, na koju bi čovjek po tvojim riječima mogao misliti, onda bih joj ja predložio nešto, po čemu ćemo je prepoznati. Ona stoji na ružinu grmu? Zamoli je u moje ime, da jednoga od ovih dana najednom i pred svim narodom procvate ta ruža...

Kad je Bernardica sutradan, za četrnaestog viđenja kazala Bijeloj Gospi župnikovu poruku, Ona se samo nasmiješila, ali niti je kazala svog imena niti je učinila, da divlja ruža procvate.

Četvrtog ožujka bio je posljednji od onih petnaest dana, za koje je Gospa zamolila Bernardicu da joj dolazi k spilji. Zbog toga su se toga dana vjernici u golemu broju našli na Masabjelu — drži se i do 20.000! Očekivali su nešto izvanredno. Barem će, mislili su, napokon kazati svoje ime. No prođe i ovo petnaesto ukazanje, a Bijela Gospa nije rekla svog imena!

Otada su prošle tri sedmice, Bernardica je više puta dolazila k spilji, ali Gospođe nije bilo... Tako dođe i blagdan Blagovijesti — 25. ožujka 1858. Bernardica je osjetila neku neiskazano slatku i neodoljivo jaku čežnju da pođe k spilji. Bio je to četvrtak. Kad je djevojčica, u pratnji svojih roditelja, stigla pred spilju, začudi se velikome mnoštvu naroda, koji se ondje bio skupio, a još više, što je Bijela Gospođa već bila na običnom mjestu!

Bernardica je zamoli, da joj oprosti, što je zakasnila, na što joj Gospa blago kimnu glavom. Zatim stane moliti krunicu. Uto joj dođe na um, da još jednom zapita Gospu za njezino ime.

— Gospođo, molim vas, kažite mi tko ste vi? — Bijela Prikaza nakloni glavu, nasmiješi se, ali ne odgovori ništa.

Bernardica ponovi svoje pitanje. Ali i ovoga puta samo naklon, samo smiješak, nikakav odgovor. Djevojčica još usrdnije, sklopljenih ruku, zamoli: — Gospođo, molim vas, kažite mi, tko ste vi?

Tada Gospođa raširi ruke prema zemlji. Njezino lice izražavalo je u isti mah i uzvišeno dostojanstvo i najdublju poniznost. Onda diže oči k nebu, podignu ruke i sklopivši ih pred prsima, malko nagnuta prema djevojčici, reče:

Ja sam Bezgrešno Začeće.

Onda iščeznu, dok je Bernardica nastojala da te riječi što bolje zapamti, jer ih je eto čula prvi put i nije im znala pravoga značenja. Vraćajući se u Lurd neprestano je ponavljala u sebi Gospin odgovor, da ga ne zaboravi da ga može točno ponoviti pred gospodinom župnikom. Našla ga je pred crkvom. Do njega je već bio dopr'o glas da je Gospođa napokon kazala svoje ime. Zato on dočeka djevojčicu s pitanjem:

— Šta je, dakle? Je li ono Presveta Djevica?

— Ja mislim da nije, gospodine župniče; ono je Bezgrešno Začeće...

Kad ču te riječi župnik problijedi kao krpa i drščućim glasom zapita:

— Tko ti je kazao tu riječ?

— Gospođa.

— Zar je prije nikad nisi čula?

— Nikad, gospodine župniče!

— Hajde sada! Ja moram da budem sam! Vrati se sutra ujutro poslije svete Mise — otpusti je župnik. Htio je da u tihoj molitvi izlije svoja duboka čuvstva ljubavi i zahvalnosti, što je Neokaljana Djevica eto baš njegovu župu tako obradovala i njegov Lurd odabrala svojim Gradom...

Od toga dana župnik Peramal postao je i do svoje smrti ostao neustrašiv apostol Bezgrešne Djevice, koja se ukazala osamnaest puta u Lurdu, četiri godine poslije svečanog proglašenja drage istine, da je Marija, Isusova Majka, od prvog časa svoga začeća u majčinoj utrobi bila sva bijela i sva sjajna, bez istočne ljage, u kojoj se svi mi rađamo...

Savremeni svjedoci zabilježili su živim bojama neopisivo veselje, koje je u Lurdu obuzelo sve vjernike, kad su saznali za Véliko Ime Bijele Gospe. Hodočašća više nisu prestajala dolaziti na Masabjel. Ono što su slutili svi, koji su vjerovali Bernardičinu svjedočanstvu, eto se obistinilo: Presveta Djevica i nitko drugi bila je ona Bijela Gospa, koja je spustila svoje neokaljane noge na skromni grm divlje ruže u masabjelskoj spilji.

I želja Bijele Gospe ispunjena je izvanrednim načinom! Ne kapela, nego veličanstvena trostruka bazilika diže se danas nad onom spiljom. A ove svetelurdske godine pružit će joj se i sasvim nova hodočasnička crkva, posvećena imenu sv. Pija X., onog velikog Pape, koji je toliko ljubio Lurdsku Gospu i koji je svetkovinu Ukazanja (11.II.) odredio da svetkuje čitava Crkva.

Lurd je postao i danas je najveće svetište Presvete Djevice na svijetu. I nema kraja na čitavoj zemaljskoj kugli, gdje se ne bi našla spiljica ili barem slika Gospe Lurdske. Pred njom pobožne duše s pouzdanjem i ljubavlju zazivaju Veliko Ime Bijele Gospe u Lurdu...

(Nastavit će se)

BIJELI PLAŠT

(Nastavak)

— Znaš, Svjetlane, ja sam tvoju mamu uvijek jako voljela, ali joj nisam to htjela neprestance govoriti i pokazivati u glupoj, sitnoj ljubežljivosti, da ju ne bih previše razmazila. Bila je jedinica, a jedno dijete se lako raspusti i razmazi. To poslije, u životu nikako nije dobro. Eto, i ti si jedinac. Pa, da si imao razmaženu, sebičnu majku bilo bi za tebe jako zlo... Ona je sama željela ići u internat; ti mi moraš vjerovati. Ja nju nisam tjerala, kako su govorili zlobnici...

Došao je dan kada je Svjetlan mogao k mami. Znao je da će taj dan doći po tatinom licu na koje se navukao jasni mir, pouzdanje i po njegovim riječima jedne večeri·

— Prije nego zaspiš zahvali Majci Božjoj što je izmolila zdravlje za mamu.

Osjetio je mekoću i toplinu bijeloga plašta, koji ga zakriljuje, obasjava srećom i mirom. Pjevao je poluglasno ili čak posve nečujno, u sebi: „Ti nad nama plašt razastri bijeli..."

Ali, kod bake se nije osjećala radost. Ona kao da nije više ništa mogla osjećati, ili barem pokazati da osjeća. Na dobre vijesti iz bolnice nasmiješila bi se kratko, nervozno, katkad i kao preplašeno, a poslije bi plakala ili šutjela gledajući u prazno, pušeći cigarete gotovo ih gutajući, jednu u nekoliko dimova.

Sam dan kada je Svjetlan došao u maminu bolničku sobu bio je pun sunca.

Bjelina zidova, pokućtva, pokrivača, bjelina raspela nad posteljom, bjelina maminog lica i njezinih ruku sve je to odisalo mirom, svježinom i potajnom nadom. Sve je potsjećalo na svijetlo bijelog plašta, na mekane oblake proljeća koji su glasnici vedrih dana, na bijelu sreću u duši.

Bilo je suza i smijeha u maloj sobici bolesnice, bilo je bezbroj Svjetlanovih pitanja, od kojih je na nekoja sam odgovarao:

— Mama je li da ćeš skoro kući? Sigurno u ponedjeljak. Je li te jako boljelo kad su ti operisali ranu? Da, da grozno je boljelo, ali ti nisi vikala. Samo si stisnula zube, kao što si meni uvijek kazala da moram jako stisnuti zube kada me boli. Pa, da, tako je bilo. A hoćeš li odmah smjeti kuhati? Ne, nikako. Baka nije raspoložena, ni ona neće kuhati, ali ne smiješ ni ti dok posve ne ozdraviš. Mi smo se već posve lijepo priviknuli da jedemo svaki dan isto jelo.

Mama mora obećati i obećava da neće odmah kuhati.

— Ti si jako mršav, Svjetlane, — veli odmah zatim. — Neću odmah kuhati, ali ti moraš bolje jesti...

Mama nije napustila bolnicu već u ponedjeljak, ali je na taj dan baka dobila trovanje nikotinom. Mučila se grozno, bilo ju je strašno pogledati. Liječnici su dolazili, trojica jedan za drugim. Rekli su da nije u pitanju samo trovanje, nego i slabo srce, propali živci, visoki tlak, visoke godine, žile pune vapna, sve skupa — vrlo zlo.

Kad joj je bilo, valjda, najteže, baka je vikala:

— Joj, strah me je! Bojim se! Nikad nisam trpjela! Bježala sam od svake pokore i trpljenja! Samo sam se htjela osjećati udobno, lagodno, veselo! Kako se grozno bojim i kako mi je sad teško! Ono što sada trpim nije dosta za moj dugi život. Ja nisam pošteno platila svoje račune. Grozni su dugovi. Joj, trpjet ću kroz svu vječnost, jer tu nisam htjela baš ni malo! Teško će se sve to izravnati... Ni za dijete svoje se nisam htjela pobrinuti... Nikog nisam voljela nego samo sebe, jedino sebe i svoja veselja svake vrsti. A ona će me upropastiti! Oh, nisam bila čovjek, nisam se htjela služiti razumom. Činila sam ludosti i išla za najglupljim, najbjednijim uzorima na svijetu... Nisam vrijedna milosti, nisam vrijedna...

Tek kada je došao svećenik i govorio s njom nešto manje od pola sata primirila se. I bila je spremna za ono što je moralo doći. Kazala je Svjetlanu:

— Nemoj se previše zagledavati u moj grob. Tamo će biti nešto zemlje i cvijeća i zimi malo snijega, ali ja neću biti tamo, ja ću već odgovarati za sve i neće mi biti baš dobro, jer znam sve što sam činila. Ali nadam se u Božju milost... Ti moli za me i misli na mene u srcu, pa opet moli, to je sve što možeš učiniti za mene, a to je i jedino što će mi trebati...

Tako je umrla baka.

— Konac prvog dijela —

DIO DRUGI

DOLAZILO JE LJETO

Mladić je hodao sa rukama u džepovima pod lipanjskim suncem. Njegove potpetice su veselo ozvanjale na pločniku. Mladićeve oči su sijale, kosa mu je sijala, zubi su mu zasjali na mahove, sav je on sjao nekim nutarnjim oduševljenjem. Nad glavom mu je bilo sjajno nebo, pod nogama mu je bio ravan pločnik, oko njega su mirisale zlatne lipe drvoreda.

„Divno je ne brinuti se za maturu, — — razmišljao je on. — Drugi se sad znoje nad knjigom, misli su im teške i vrele, ovo sunce im peče oči, muči ih vedri dan pred prozorom, iza kojeg oni, u sumornoj polusjeni, šušte nervozno listovima udžbenika."

— Svjetlane! — Poviknula mu je znanica, idući mu u susret.

Bila je to mlada djevojka, očiju modrih kao nebo nad njom, kose zlatne kao cvijet lipe. I od nje je blistala velika radost. Njezin pogled i smiješak željeli su uvjeriti mladića da ova radost dolazi zbog susreta s njim.

— Kako si velika, Zdenka, — kazao je on, uzimajući njezinu ruku. — Jedva bih te prepoznao. Nisam te vidio godinama? Koliko ti je sad?

— Petnaest. Idem u peti razred. A ti mi ne moraš ništa reći. Znam da si oslobođen mature. I ti si se puno promijenio za ovo vrijeme. Sad si pravi mladi gospodin. Hahaha!

Smijala se obijesno i nekako samozadovoljno, zabacujući kosu unatrag. Svjetlan osjeti u duši čudnu hladnoću, koja je došla posve nenadno. Zdenkin smijeh mu je previše ličio na usiljeni hihot gospođice Hele, koja je bila vrlo lijepa i vrlo glupa. „Jedna od takovih", proletjelo mu je kroz svijest.

— I ti si sad prava gospođica, — kazao je, ne znajući što bi drugo mogao reći u ovom času.

— Sigurno već promišljaš o ljetovanju? Kamo si nakanio?

— U Zagorje.

— U Zagorje?... Hahahaha! Pa to je bedasto! Kako ti je samo došlo na pamet tako što? Haha!

— Nisam godinama bio u Zagorju. Zaželio sam ga ponovo vidjeti.

— Ne bi me nitko natjerao da ljetujem u selu. Bilo bi jako dosadno i glupo.

— A kamo ćeš ti?

— U Abaciju. Sa djedom i bakom. Bit će krasno. Oni nisu tako strogi kao mama. Divno ću se zabaviti. Vjerovala sam da ćemo se negdje usput sresti, ali ti si me čestito razočarao. Ideš u Zagorje, među kumeke, jesti purane i gledati krave kako idu na pašu...

— Svatko ima svoje želje, — rekao je Svjetlan suho.

— Ide moj tramvaj, — uzviknula je Zdenka. — Doviđenja, Svjetlane! Lijepo izgledaš. Željela bih te ponovo vidjeti. Uskoro. U telefonskoj knjizi imaš moj broj telefona. Nazovi me drugi tjedan...

Lako je uskočila u tramvaj, okrenula se, nasmiješila i domahnula mu rukom. On je malo klimnuo glavom. I nastavio je put.

Sad mu se činilo da je sunčevo svijetlo nešto zamagljeno, premda na nebu nije bilo ni oblačka. Vedrina je u njemu bila pomućena. Kratki susret sa djevojkom značio je zahvat u njegovu nutrinu, koji mu je srce učinilo praznim. To je bilo već po drugi put u njegovom životu da ga ljepota vanjskog izgleda jednog ljudskog bića ushiti na kratko, a odmah zatim razočara do boli.

Koračao je mnogo laganije nego dotle. Počeo je misliti o svačem. O tomu kako su ljudi nesavršeni i kako im je manje-više svejedno hoće li se ili neće usavršiti. Neki od njih djeluju tako kao da im je stalo da budu što površniji, gluplji i gori. Kao da se ovim diče i žele drugima nametnuti svoju glupost i neodgovornost kao uzor, kao posebnu krepost. Poznavao ih je bezbroj koji se trse ismijati one koji su od njih bolji, jači, umniji. Jesu li se nadali tako ih oslabiti i nadjačati? Moguće su znali i to da se slabi plamen lojenice ne može uspoređivati sa plamenom baklje? Pa su htjeli svaku baklju proglasiti neznatnom iskrom, koja se gasi, da bi istakli — sebe?

— Nastavit će se —

IZ KATOLIČKOG SVETA

Sudac dao iz vlastitog džepa. U Bremenu u Nemačkoj neki je invalid mesecima vodio parnicu s uredom za socijalnu pomoć za 100 maraka, tj. za polovinu troškova oko izrade novih veštačkih zubi. Drugu polovinu je platio penzioni zavod. Tužilac je parnicu izgubio, ali sudac je posle izrečene presude pozvao invalida u svoju kancelariju, gde mu je iz vlastitog džepa izbrojao 100 maraka. Tako je kršćanska ljubav izgladila tvrdoću zakona i bedniku pomogla u nevolji.

Vredno nasledovanja. U Mülheimu u rurskoj oblasti Nemačke sagradili su gradsku tržnicu. Umesto vanjske svečanosti kod otvaranja, koja bi skupo stajala, podelili su po 30 000 maraka katoličkoj i evangeličkoj bolnici, a još je ostalo 10 000 maraka za staračku dom i sirotište.

Rim je dobio novu župu, posvećenu Lurdskoj Gospi. Za 100 godišnjicu lurdskih ukazanja Papa je posvetio novu rimsku župu koja se osniva u Tor Marancia. Ta teritorija je ranije pretstavljala jedno od najsiromašnijih rimskih predgrađa, ali od 1942 godine prolazi tamo glavna saobraćajnica Kristofa Kolumba. Nova župa broji 10 000 vernika. Za privremenu crkvu im služi lepa ovalna dvorana župskog doma. Na glavnom oltaru nalazi se kip Lurdske Gospe. Izgradnja same župske crkve je u toku. Rim ima oko 50 crkava posvećenih Majci Božjoj, što znači jednu trećinu svojih crkava.

Glavni organ austrijskog sindikalnog pokreta „Sodalität", u kome vladaju socijalisti, doneo je za Božić članak iz pera bečkog nadbiskupa Dr Königa. To je prvi put da takav časopis donosi članak tako odličnog verskog pretstavnika. Nadbiskup hvali udeo radnika u posleratnoj saradnji na ozdravljenju narodne ekonomije. Zadovoljstvom naglašava da je radnička klasa postigla odgovarajuće mesto u društvenom životu naroda s kojim se solidarizira. Božić nas, nastavlja nadbiskup, spominje da je zajedno s pravednošću i bratska ljubav društvena krepost i socijalna obaveza te neophodan temelj socijalnog mira.

Pastori treba da ostanu na svojim službenim mestima, govorio je luteranski biskup Dr Dibelius, upućujući svoje reči iz zapadnog Berlina protestantskim pastorima u Istočnoj Nemačkoj. Posebno teške okolnosti mogu prisiliti nekog pastora da prebegne na Zapad, ali će se svaki slučaj naknadno proučiti. Od 6 000 pastora dosad je prebeglo na Zapad samo njih stotina. O odnosu između katoličke i protestantske verske zajednice, Dr Dibelius je izjavio, da nikada u istoriji ti odnosi nisu bili tako pozitivni kao danas.

Papa o miru u Božićnoj poslanici. „Mi smatramo kao posebni zadatak svog pontifikata da ujedinimo narode u pravoj bratskoj solidarnosti. Obnavljamo svoju pobudu da se odustane od svakog eventualnog suparništva te da se ukloni svaki uzrok nepoverenja među pravim prijateljima mira."

31. decembra 1957 završio se prvi kongres katoličkih afričkih studenata u Akri, prestonici nove države Gana. Pretsednik Kwame Nekrumah je pretsedavao otvaranju tog kongresa. Iz Konga je došao rektor tamošnjeg univerziteta Gillon sa grupom svojih studenata. Komentator vatikanskog radija je tom prilikom rekao: Katolička elita mora postati pravi most. Na njoj je da pokaže da kršćanstvo nije vezano ni na jednu posebnu civilizaciju, ni na onu starih gospodara, ni na onu novih. Činjenica što se evanđelje ukalemilo u zapadnu civilizaciju, ne znači da se ono može izjednačiti s njom. Katolička zajednica je velika zajednica, u kojoj svaki član dopunjuje druge, ljubi sve druge i iziskuje pomoć od svih drugih.

Plodni rad pokojnog fatimskog biskupa. José Correira da Silva je bio prvi biskup u obnovljenoj biskupiji Leiria, imenovan 1920 godine. Deset godina je radio na ispitivanju fatimskih događaja, dok ih nije 13.10.1930 svečano priznao istinitim i odobrio štovanje Fatimske Gospe. Za 37 godina svog biskupovanja osnovao je dečačko i bogoslovno semenište, oveći broj novih župa, katedralni kaptol, a naročito je stekao zasluge da je Fatima dobila divnu baziliku i postala duhovno središte Portugala. Danas je tamo podignuto više samostana, dom duhovnih vežbi i raznih dobrotvornih ustanova. U velikom semeništu je ostavio 75 bogoslova, baš koliko biskupija ima župa.

Crkveni sud rimskog vikarijata raspravljao je u poslednje vreme o raznim beatifikacijskim postupcima. Između ostalog i o č s. Mariji Ljubljenoj Beauvais, generalnoj pretstojnici Regularnih bolničarki, koja je bila rođena u Cosse u francuskoj Šampanji, a umrla 1951 godine.

Protest. U univerzitetskim gradovima Savezne Nemačke studenti svih naroda, rasa i vera, jednog i drugog pola, prolazili su glavnim ulicama šutke sa transparentima, kojima su tražili versku slobodu u Istočnoj Nemačkoj te puštanje na slobodu osuđenog protestantskog pastora iz Leipziga.

Lepi uzori. U holandskoj pokrajini Limburg jedno je mesto dobilo ime po vrlo zaslužnoj babici Hanna van Voort, koja je za vreme rata spasla 120 jevrejske dece, obezbedila im skrovište te se za njih brinula. Ova je babica bila katolikinja, po narodnosti Nemica. — Neka druga Nemica, evangeličke vere, Hilda von Hippel, iz redovničke kongregacije Marijinih sestara iz Darmstadta, otišla je u Izrael, gde već tri godine poslužuje u staračkom domu Naharija teške i neizlečive bolesnike. Da bi se bolesnicima još više približila, ona je naučila i jevrejski jezik. Time ta žena čini naknadu za zločine njenih zemljaka nacista nad Jevrejima.

Najbolji film. Nemačka katolička filmska liga je izabrala engleski film „Podeljeno srce — The divided heart" kao prvi među najboljim filmovima, koje će davati u 1958 godini. Sadržaj tog filma je tragika nekog mladića, koji je u ratu izgubio majku, bio posle usvojen od druge, a naknadno ponovo biva vraćen rođenoj majci. Film je skupocen doprinos izmirenju među narodima.

Nova lurdska crkva u čast sv. Papi Piju X, koja će biti posvećena 25 marta o. g. brzo se dovršava. Krajem januara bili su dovršeni vanjski zidovi, dok se unutrašnjost tek doteruje. Pošto je crkva podzemna, zato je vrlo niska. Visoka je od 10—14 metara, duga 200 metara, ali ipak daje elegantan izgled lakoće i vitkosti. Glavni oltar će stajati na povišem mestu, kako bi ga vernici bolje videli. Naročiti problem će biti ventilacija i zagrevanje.

Pariški kardinal Feltin je primio za Novu godinu 1958 zastupnike raznih katoličkih organizacija te im govorio o zadacima koji ih čekaju u 1958 godini. Naročito je isticao potrebu da moraju spremnim srcem primati pouke i upute svojih crkvenih poglavara te da ne smeju tražiti samoga sebe u apostolskom radu.

Američka baza na južnom polu, o kojoj je bilo po našim novinama prilično govora prigodom dolaska Edmunda Hilarija i engleskog istraživača dr Fuksa na južni pol, ima u svojoj ekipi i jednog katoličkog svećenika, koji za svoje vernike katolike svaki dan čita sv. misu. Zove se P. Danijel Linehan. Član je naučne grupe. Njegov zadatak je meriti dubinu snežnog pokrivača iznad zemljine površine.

Belgija. U Namiru u benediktinskom samostanu umrla je u starosti od 85 godina princesa Jozefina Belgijska, sestra kralja Alberta I. Ona je bila udata za princa Karla Hohenzolern, kome je rodila 4 dece, od kojih su danas još troje živi. Muž joj je umro 1919 godine, a 1935 godine ona je stupila u samostan benediktinki gde je sada mirno umrla.

Pariz. Od religioznih zgrada — crkava, turisti su prošle godine najviše posećivali „Sainte Chapelle — Svetu Kapelicu" bivša dvorska kapelica. Nju je posetilo 316 000 turista, a katedralu Naše Gospe 150.000. Isti broj posetilaca imao je i Panteon, ranije crkva sv. Genoveve, zaštitnice Pariza, koju su za vreme francuske revolucije promenili u mauzolej „velikih" Francuza.

Indija. Školski zakon koji je donela skupština državice Kerala, nalazi se pred vrhovnim indijskim sudom. Pretsednik vlade Nehru je izjavio štampi, da će poštovati demokratski karakter vlasti te potpisati zakon, ako sud nađe da nije u protivnosti s ustavnim zakonima.

Austrija je odgovorila na notu Svete Stolice, u kojoj je ona već septembra 1956 tražila da se izjasni, da li smatra važećim konkordat iz 1934 godine. Kako su socijalisti zauzeli u novije vreme pomirljiviji stav prema Crkvi, to se očekuje pozitivan odgovor. Jedino će Austrijanci moliti Svetu Stolicu da se promene neki stavovi, kako bi više odgovarali sadašnjosti.

Za apostolskog delegata u Koreji postavljen je dosadašnji savetnik apostolske delegature u Londonu Msgr Egano Righi Lambertini. To je imenovanje bilo vrlo toplo pozdravljeno od južnokorejskih državnih vlasti kao i od tamošnjih katolika.

Pretsednik Francuske René Koty je preko svog poslanika kod Svete Stolice poklonio lateranskoj bazilici misno odelo i pluvijal. Prema statutima pretsednik Francuske ima čast kanonika lateranskog kaptola.

Agostino Gemelli, rektor katoličkog univerziteta u Milanu, slavio je 18 januara 80 godišnjicu života. Jubilant je vrlo zaslužan kao stručnjak u prirodnim naukama i u eksperimentalnoj psihologiji. Papa je poslao jubilantu osobno pismo sa čestitkama i blagoslovom.

Papa rimskome plemstvu. Za novu godinu Papa redovno prima čestitke rimskog plemstva. Tom je zgodom Papa održao govor, u kome je zacrtao dužnosti i zadatke, koje plemstvo donosi sa sobom. Upozorio je prisutne na opasnost, kojoj je izložena svetost bračnog života i kršćanski odgoj dece. Zatim je Papa skrenuo pažnju na razne zabave koje vređaju ljudsko dostojanstvo i stidljivost. „Tradicije vaše domovine, što se tiče neprikosnovenosti velikih duhovnih vrednota, moraju uvek ostati netaknute i uvažavane. Treba se čuvati razornih klica gde god se one pojavile."

Rumunija. U novije vreme u Bukureštu je bilo osuđeno više vodećih katoličkih svećenika na teške zatvorske kazne. Spominje se generalni vikar Msgr Ploscariu, koji je osuđen na 15 godina zatvora, belgijski misionar P. Francois, dušobrižnik u bolnici sv. Vinka, kao i bivši rektor rumunske misijske centrale u Parizu P. Surdu. Isto tako je bilo osuđeno više časnih sestara na lakše kazne zatvora.

Izrael. Katolički nadbiskup melkitskog obreda Msgr Hakim otvorio je u prisustvu izraelskog ministra prosvete, francuskog i belgijskog poslanika i drugih važnih ličnosti novo dečačko semenište sv. Josipa u Nazaretu. U novoj zgradi ima mesta za 175 dečaka. Zgrada je podignuta pomoću Svete Stolice, Francuske, Belgije i Nemačke. Postavlja se pitanje, gde će katolički bogoslovi iz Izraela učiti teologiju, kad su zatvorena za njih vrata u jordanski deo Jeruzalema gde se nalazi stara bogoslovija.

Kritično izdanje Vulgate privedeno kraju. Nakon 50 godišnjeg rada, koji je bio 1907 godine poveren benediktincima opatije sv. Jeronima u Rimu, novo kritično izdanje Vulgate je završeno. Prvi je upravljao tim radom Dom Quentin, a posle njegove smrti 1934 Dom Salmon. Najpre je trebalo prikupiti rukopise, uporeĎivati ih, sortirati u razne familije, utvrditi pravila na temelju starosti i vrednosti rukopisa; tek onda se moglo pristupiti odreĎivanju kritičnog teksta pojedinih svetih knjiga. Prvi svezak Vulgate izašao je tek 1926 godine, a poslednji jedanaesti „Salamonove knjige" 1957. Obavljen je ogroman rad i utvrdilo se da se uprkos bezbrojnim varijantama teksta moralno dogmatski sadržaj Vulgate u toku 1500 godina nije promenio.

Haile Selasije, car Etiopije, imenovao je višeg oficira Mesfin Begasheta za opunumoćenog ministra kod Svete Stolice. Time je Etiopija postala 48 zemlja, koja održava diplomatske odnose sa Svetom Stolicom.

Papa je priložio 2 000 dolara fondu za izbeglice kojim upravlja visoki komesar za izbeglice Avgust Lindt. Papa je izrazio želju da se jedan deo te svote utroši za zbrinjavanje izbeglica koje dolaze iz Kine u Hongkong.

Msgr Egon Turcsanyi, sekretar madžarskog kardinala Mindszentya, osuđen je na doživotnu robiju zbog takozvane proturevolucionarne delatnosti. Ostalih 15 optuženih svećenika i bogoslova osuđeni su na različite zatvorske kazne sve do 10 godina.

U Minhenu se održao 11 i 12 januara o. g. pod okriljem Katoličke Akademije sastanak katolika i socijalista. Cili tog razgovora bio je da se ispitaju mogućnosti kulturne saradnje između socijalista i katolika. Katoličku stranu je pretstavljalo 50 osoba, filozofa, teologa, socijologa i drugih javnih radnika. Jedino su bili isključeni iz te diskusije katolički političari, kako bi se izbegla strogo politička pitanja. Socijalisti su postavili isto tako jaku ekipu od 50 zastupnika gotovo iz svih nemačkih pokrajina. Prisutno je bilo još i 30—40 novinara. Vođa bavarske sekcije socijalističke stranke Waldemar von Knöringen je lepo izjavio: Socijalizam se mora zaustaviti tamo gde počinje nevidljivi svet, svet nazočan u srcu svakog čoveka, koji partijski program ne može odreĎivati ni sreĎivati. U mnogim pitanjima stavovi obeju strana bili su vrlo bliski. Primetilo se da je socijalizam zadnjih 25 godina doživeo veliki razvoj. Pod udarcima nacizma i posle staljinizma, socijalisti su napustili velikim delom marksističku ideologiju. Među najspornije tačke spada pi-

tanje škole i odgoja. Opšti utisak je bio da su bili razgovori vrlo korisni.

Novi pretsednik opštine grada Rima je M. Cioccetti, čovek od 53 godine. Dobar je pravnik i vrlo aktivan u redovima katoličke akcije, gde još sada zauzima položaj počasnog potpretsednika. Nosi dva odlikovanja Svete Stolice: prvo je komornik Njegove Svetosti i drugo komtur sa medaljom ordena sv. Silvestra.

Belgija. Tokom 1958 godine petnaestorica belgijskih đosista odlaze kao laički misijski apostoli u Belgijski Kongo, Aziju i Južnu Ameriku.

Spasilačka ekipa. Pod okriljem austrijskog Karitasa jedna grupa bečkih svećenika đanonočno je dežurala krajem prošle 1957 godine, kako bi pružila duhovnu pomoć samoubilačkim kandidatima. Statistika ranijih godina je naime pokazala da se najviše samoubistava izvrši pred novom godinom. Ovoga puta takvi samoubilački kandidati imali su prilike da dođu osobno do tih svećenika, odnosno da se s njima telefonski poveže.

Katolički univerzitet u Dalat u Južnom Vietnamu započeo je radom 3 decembra 1957 godine. Ima 22 paviljona i mesta za 2 000 studenata. Univerzitet će pre svega osposobljavati tehničare koji su toj zemlji preko potrebni.

Engleska. Prema mišljenju westminterskog nadbiskupa Godfrey-a, 55-65 od sto engleskih katolika mogu se ubrajati među aktivne, tj. vernike koji redovno obavljaju svoje verske dužnosti.

Lepi uspesi. Nadbiskup Meksika došao je pre 18 godina u biskupiju koja je brojala 600 000 vernika sa 35 svećenika, a 19 župa je bilo upražnjenih. Za 15 godina posvećen je bio samo jedan jedini svećenik. Nadbiskup je osnovao za 75 pozajmljenih malih seminarista seminar u jednom napuštenom župskom dvoru. Nakon izvesnog vremena zvanja su se počela javljati. Mogao je poslati 19 bogoslova u SAD, gde je američkom pomoći podigla jedna bogoslovija za Meksikance. Svakoga od njih je imenovao duhovnim dušebrižnikom onih 19 upražnjenih župa. Naredio im je da se mole za svoje vernike . Sada ta biskupija broji već 100 svećenika i nisu joj više potrebni pozajmljeni seminaristi.

Egipat. Neki kršćanski činovnik prešao je na muslimansku veru, kako bi se mogao razvesti od svoje žene i uzeti drugu. Prijatelji su uspeli tog činovnika opametiti da se pokajao za svoj greh i vratio se u Crkvu. Ministar je smatrao taj korak sramoćenjem islamske vere te činovnika otpustio. Vrhovni egipatski sud je međutim poništio odluku ministra i tražio da se činovnik vrati na svoje mesto i obešteti.

Gana. Svršetkom godine uobičajeni su pokloni. Džems Owsu, pretsednik bivših bojevnika Gane, bio je u Rimu i u audijenciji kod svetog oca, koji mu je predao posebnu medalju za ministra pretsednika Kwamu Nekrumaha. Ministar pretsednik je bio vidljivo obradovan papinom naklonošću te kazao tajanstvene ali obećavajuće reči: „Znaću se zahvaliti svetom Ocu."

Japan sam ima oko 300 domaćih katoličkih svećenika, na 3 000 časnih sestara. Mnogi razmišljaju o toj neobičnoj japanskoj pojavi da ima 10 puta više Bogu posvećenih žena nego muškaraca. Izgleda da Japanku brak manje privlači nego Evropejku, ali ni to neće biti puno objašnjenje te pojave.

SAD. Katolici u SAD pretstavljaju sve jaču versku i kulturno političku snagu. U radničkom pokretu generalni sekretar velikih sindikata je katolik M. G. Meany, kome je palo u zadatak da čisti sindikate od korupcije. Poslednja dva savezna ministra za rad bili su katolici. Među 96 senatora 11 je katolika, a među 435 poslanika u kongresu 75 ih je katoličke vere. Jedan od najjačih poslovnih ljudi u Ameriki, Henry Ford II, obratio se na katoličku veru. Taj magnat zastupa vrlo napredne socijalne ideje, kako bi radnici postali suvlasnici njegovih preduzeća. Polovina njujorškog stanovništva je katoličke vere. U Holivudu katolički glumci tvore posebnu organizaciju, koja se naziva „Kristofer". Istaknute su dve filmske dive „Loretta Young i Irena Dunne, koja je bila prošle godine i pretstavnik SAD u Ujedinjenim Nacijama. Svih katolika u SAD ima oko 34 miliona, svih katoličkih svećenika 48 000, časnih sestara 161 000, misionara 5 000, a 4,4 miliona učenika u katoličkim školama svih vrsta.

Poljski biskupi ne mogu u Lurd. Poljski kardinal Višinski pisao je lurdskom biskupu Théas u tom pogledu. Njegovo pismo glasi: Na Vaš poziv na 100 godišnji jubilej Marijinih ukazanja u Lurdu svi poljski biskupi rado bi se odazvali i uzeli učešća s ostalim katoličkim svetom u proslavama na čast Bezgrešnoj. Ali se naš episkopat nalazi u vrlo teškom položaju te moramo ostati ovde da čuvamo riznicu vere Crkve Božje. — Dao Bog da bi i za nas došli ugodniji dani, kad ćemo primiti blagoslovljene plodove pune slobode ispovedanja našeg Boga. Danas prodiru samo slabašni zraci kroz tamne oblake pretnji i uzbuna. Ipak molim Vašu Ekselenciju, da ne shvati ovo pismo kao odbijanje, nego kao potvrdu naših skromnih molbi da se molite za Poljsku, jer mi nećemo nikada prestati nadati se u bolje dane."

Svetska izložba u Brislu otvara se 17 aprila o. g. Prvi put u istoriji tih izložaba nastupa i Vatikan, odnosno katolička Crkva. Taj paviljon nosi naziv „Civitas Dei — Božja država". Stoji između sovjetskog, američkog i francuskog izložbenog prostora. Visok toranj s križem na vrhu dominira izložbenim prostorom. U tom će se paviljonu održavati razni kongresi, zasedania i manifestacije. Tako će se pokazati da katolička vera nije muzejska roba nego životna snaga u sadašnjici.

U Čönju u Madžarskoj otkriveni su kršćanski grobovi iz početka 4 veka. U kamenitom sarkofagu crkvenog velikodostojnika pronađen je 33 cm dug biskupski štap vrlo karakterističnog oblika s divnim ornamentima. U nekom drugom grobu pronađena je bronzana ploča, vojnička isprava otsluženog vojnika, legionara. Smatra se da je Čönj bio važna rimska tvrđava na Dunavu, prozvana Brigetio, koja je imala 25—30 000 stanovnika. Samo u Raveni i u južnoj Francuskoj pronađeni su slični kršćanski spomenici.

U misije. Iz misijske klinike u Würzburgu u Nemačkoj lekarka Dr Marija Fisch položila je zavet za 10 godina te odlazi u jugozapadnu Afriku na službu. Preuzima upravu nad bolnicom u Nyangana, gde će biti za čitavo pleme Ovambo, koje broji 40 000 članova jedini lekar.

Božićna krštenja na Dalekom Istoku. U Hongkongu je bilo za prošli Božić kršteno 4 500 osoba. U samoj katedrali 543 osobe. U Taitungu na Formozi je primilo krštenje 1 500 duša.

Japan. Veliki japanski gradovi Kobe i Hirošima dobili su nove misijske školske zgrade. U Kobe isusovci su otvorili srednju školu već 1937 godine, a sad su dogradili novu zgradu za šest razreda, gimnastičku salu i veliku aulu za 1000 osoba. Njihovu srednju školu posećuje 870 učenika, od kojih 200 katolika. — U Hirošimi isti su misionari podigli već 1955 jedno krilo od četiri sprata za visoku školu. Prošle su godine dogradili i drugo krilo, koje je na praznik sv. Franje Ksaverskog posvetio papin nuncije Maksimilian de Fürstenberg. Zgrada ima šest modernih laboratorija i biblioteku, uz ostalo ima tri učionice i upravne prostorije.

Nemački biskupi su izdali posebno pastirsko pismo u kome raspravljaju pitanje mešovite ženidbe. Ponovo su istakli njenu opasnost i pozvali vernike da ne sklapaju mešovitog braka. U takvom naime braku deca su vrlo često odgojena u sumnjičavosti prema veri ili čak u potpunom verskom nehaju. Crkva kao čuvarica vere i morala mora upozoriti svoje vernike na opasnosti kojoj se mešovitom ženidbom izlažu.

Kina. U Kantonu bilo je suđeno ap. administratoru kantonske nadbiskupije Msgr Tangu i nekim njegovim svećenicima. Biskupu se stavljalo na teret što je bio u vezi sa Rimom, što je pozivao svoje svećenike i vernike da ne stupaju u patriotsko udruženje kineskih katolika, da je branio članovima zabranjene Marijine Legije da potpišu od komunista sastavljen manifest u kome se blati rad te organizacije te konačno da je bio špijun za Sjedinjene Države Amerike. Na javnim mitinzima katolici su bili pozvani da umesto „nesposobnog biskupa Tanga" izaberu drugog duhovnog pastira za kantonsku nadbiskupiju. — Protiv šangajskog biskupa Kunga, koji je bio uhapšen već septembra 1955 godine, otvorena je u Pekingu posebna izložba, u kojoj su izloženi tobožnji dokazi neprijateljske delatnosti katoličke Crkve u Kini. Biskupu Kungu pripisuje se neka kama, gasmaska te nekoliko nacionalističkih zastavica, nadalje da se on protivio agrarnoj reformi i pokretu za mir. — Na visoke kazne zatvora od 10—20 godina bili su osuđeni nadalje 76 godišnji biskup Josip Hu iz Taj Čou i dva svećenika Pavao Su, koji je od 1951 ap. administrator biskupije Yunkia, te svećenik John Wang iz biskupije Ningpo. Optuživalo ih se zbog veza sa podzemnim grupama. — Po mnogim provincijama Kine održavaju se kursevi za katoličke svećenike i laike kako bi se prevaspitali. Posle predavanja pozivani su na ispitivanja. Nepopravljive elemente među njima stavljaju i u pritvor. To se desilo s raznim svećenicima i čak časnim sestrama u Pekingu, Tientsinu i Šangaju.

UREDNIKOVA POŠTA

S. P. Odgovor: Katolička Crkva slavi kao svetice neke udovice, koje su posle muževljeve smrti otišle u samostan, kao što su Ivanka Santalska, Hedviga, Brigita. Opet druge udovice su svetice, iako su ostale među svetom, ali su povučeno i svetački živele: Monika, Franciska Rimska, Margareta Škotska, Elizabeta Tirinška. Koliko mi je poznato, redovničke kongregacije kod nas danas primaju samo devojke, i to u mladim godinama, kad se mogu još lakše naviknuti na samostansku stegu.

P. T. Odgovor: Sv. Genoveva je živela u 5 veku u Parizu. Kao mlada devojka ona je javno Bogu zavetovala sv. čistoću. Zbog kleveta mnogo je trpela. 448 godine ona je spasla Pariz pred hunskim kraljem Atilom. Za vreme francuske revolucije crkva, sagrađena u njenu čast, bila je oskvrnjena i promenjena u Panteon, grobište „velikih" Francuza. Prvi je bio tamo sahranjen Volter, veliki neprijatelj Crkve.

P. R. Pitanje: Da li postoji kod nas redovnička kongregacija za bolesne osobe? Odgovor: Kod nas takve kongregacije nema, ali postoji u Italiji. Držim da možete i kod kuće vršiti koristan apostolat, tako da radite koliko vam narušeno zdravlje dozvoljava te da trpljenje prikazujete Srcu Isusovu za potrebe sv. Crkve.

2. Pitanje: Da li je Marija Magdalena ista osoba kao i Marija, sestra Lazarova iz Betanije? Odgovor: U crkvenoj liturgiji te su osobe poistovećene, ali tumači sv. Pisma većinom naginju mišljenju da su to dve različne osobe.

F. P. Pitanje: Kako su došli Mudraci s Istoka na misao da zvezda, koja im se ukazala, znači rođenje novog jevrejskog kralja te da je potrebno pokloniti mu se i darivati ga? Kraljevi valjda nisu siromasi. A zašto bi se trebalo klanjati i moliti se malom novorođenčetu? Zar Mudraci nisu znali da je Palestina u rimskim rukama te da jevrejski kralj nema naročitog značenja? Odgovor: Biblijski izveštaj o poklonu Mudraca je dosta kratak te nam na mnoga pitanja ne daje odgovora. Pojava zvezde bila je izvanredan događaj kao i pojava anđela bethelemskim pastirima. Poganski vrač Ballam je prorekao da „će izaći zvezda iz Jakova" (Mojs 24, 17). Jevreji, raštrkani istočno od Palestine, mogli su proširiti očekivanje budućeg Mesije među neznabošcima. No, i inače na Istoku bilo je prošireno sujeverje da su zvezde vezane uz sudbinu čoveka. Proroci su navešćivali Mesiju kao kralja kome će se ostali vladari od blizu i iz daleka klanjati. Na Mudrace je morala svakako delovati milost da su se odlučili za tako naporan i dug put. Pokloni prilikom radosnog događaja u porodici su i kod nas poznata stvar, koliko više na Istoku. Pokloni ne znače, uvek pomoć siromahu, nego su izraz poštovanja, priznanja i ljubavi. Mudraci su najverovatnije dobro znali da je Palestina pod rimskom vlašću, pod kojom su možda bili i sami. No, ako su se apostoli nadali da će Krist obnoviti slavu svetovnog izraelskog kraljevstva, ne treba se čuditi, ako su u takvoj veri živeli i Mudraci. Koliko su oni prodrli u razumevanje duhovnog mesijanskog kraljevstva, ne znamo. Svakako su bili vrlo plemeniti ljudi, duboko religiozni te zaslužuju čast koju im ukazuje sveta Crkva.

D. A. Pitanje: Šta je sa promenjenom pobožnošću devet prvih subota, za koju je dala — kako kažu — pobudu č. s. Lucija Fatimska na temelju neke Božje objave? Šta je sa 33 nova Božja obećanja, data onima koji obavljaju gornju pobožnost? Odgovor: Prema propisima crkvenog zakonika kan 1399 zabranjene su knjige i knjižice koje pričaju o novim ukazanjima, objavama, proroštvima, čudesima ili uvode nove pobožnosti, iako pod izlikom da su samo privatne, kad god kod izdavanja nisu poštivani kanonski propisi. Ovi traže da mora viša crkvena vlast sve takve stvari prvo proučiti, utvrditi ih te dati posebnu dozvolu za štampu. Kako gornje pobožnosti nisu potvrđene od nadležnih crkvenih vlasti, to su nezakonite pa ih je najstrože zabranjeno širiti među vernicima.

O. KVIRIN ORLIĆ, franjevac, Cavtat, Dalmacija — ponovo je izdao Misu in h. Infantis Jesu i dva jednaka ili tri odnosno četiri nejednaka glasa.

D. M. RIJEKA. Odgovor: Sasvim je prirodno da supružnici koji duže vremena uzalud očekuju porod, traže saveta i pomoći kod lekara. Međutim ne može im se zapovediti da su dužni tražiti lekarsku pomoć. — Ako se u bračnom odnosu ma šta uradi s namerom da se onemogući prvi cilj bračnog života — rađanje dece, uvek je to težak greh. Nikakve higijenske, socijalne, ekonomske prilike odnosno neprilike ne pružaju dovoljnog opravdanja. Iskustvo uči da su deca, odrasla u siromašnijim prilikama, redovno sposobnija za život. Konačno znajmo, križa se ne možemo osloboditi. Ako izbegnemo jednome, navalili smo si drugi. Najveće blago je čista savest, a to je svest da smo ispunili zadatak koji nam je naložio Bog.

V. S. LJ. Pitanje: a) Da li je istina da je za naše doba kršćansko socijalno uređenje utopija? b) Da li je ispravan savet da mi kršćani treba da počnemo najpre pokrštavanjem svoga duha i srca, a da za to vreme prepustimo poslove ovoga sveta onima koji su pozvaniji od nas, naime bezbožnima? Odgovor: ad a) Utopija je nešto što nema veze sa stvarnošću, nego je plod ljudskog maštanja. Kršćanska nauka nije plod ljudskog maštanja, nego je od Boga objavljena istina. Kršćanski socijalni nazor je primena večnih kršćanskih istina pomoću zdravog ljudskog razuma na društvene prilike. Pape su poslednjih 100 godina izdali velik broj enciklika u kojima su razradili gotovo sva pitanja ljudske zajednice koja dodiruju veru i moral. Papa Pijo XI je mogao u svojoj enciklici „Quadragesimo anno" radosno tvrditi da „su ideje, „Rerum novarum" polagano i neprimetno prihvatili i oni koji su izvan katoličkog jedinstva i ne priznavaju crkvene vlasti. Tako su katolička socijalna načela postala polagano zajednička svojina čovečanstva." (Q. a. 21) No, Crkva ne pruža gotov socijalni sistem kao neko u konfekciji izrađeno odelo, nego traži da kršćanski sociolozi na temelju kršćanskih socijalnih načela izrade konkretni sistem koji će u datim prilikama najviše odgovarati. b) Ispravno je da svaka reforma počinje od vlastitog ja. Od svakog katolika koji stvarno živi duhovnim životom, očekuje se da dnevno vrši ispit savesti, često obavlja svetu ispoved, po mogućnosti godišnje duhovne vežbe i pazi da sve više i više živi od Crkve i sa Crkvom. Međutim je potpuno pogrešno prepuštati bilo koja područja ljudske delatnosti pretstavnicima pogrešnih shvaćanja. Papa Pijo XII je u ovogodišnjoj božićnoj poruci izričito naglasio da su katolici prvi pozvani da sarađuju s Bogom u sređivanju i harmonizovanju ovog sveta.

NAKANE APOSTOLATA MOLITVE. Sveta nas Crkva u mesecu martu naročito poziva da se molimo presvetom Srcu Isusovu za općenite i posebne nakane svetog Oca Pape. U misijskom nas pogledu poziva da se molimo neka bi vera u Boga ostala osnova indonežanskog državnog uređenja.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. — Poštanski fah 524. Tekući račun 10-KB-33-Ž-410.
Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.